

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stichting voor P.C.P.O. op Goeree-Overflakkee Kindwijs

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 26 juni 2023

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder bestuur in Nederland. We hebben bij Stichting voor P.C.P.O. op Goeree-Overflakkee Kindwijs onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs (zie Onderzoekskader 2021).

Context

Stichting voor P.C.P.O. op Goeree Overflakkee Kindwijs - hierna: Kindwijs - is een organisatie voor primair onderwijs, ontstaan uit diverse besturenfusies. De stichting bestaat uit dertien basisscholen en één school voor speciaal basisonderwijs. De scholen zijn gehuisvest in veertien schoolgebouwen, verspreid over de kernen op het eiland Goeree-Overflakkee.

In augustus 2022 is een nieuwe bestuurder gestart die het college van bestuur vormt. Met de beleidsperiode 2023-2027 in het vooruitzicht kiest het bestuur voor continuering van beleid waarin nieuwe accenten worden gelegd. De organisatie gaat zich richten op toekomstbestendig, betekenisvol en kansrijk onderwijs onder het motto 'Kindwijs: voor kansrijk onderwijs'.

Wat gaat goed?

Kindwijs heeft een visie op goed onderwijs en op de besturing daarvan. Deze visie is vertaald naar ambities, doelen en daarmee samenhangend beleid dat onder andere is vastgelegd in het nieuwe Strategisch beleidsplan 2023-2027. Deze vertaling maakt sturing mogelijk op de kwaliteit en resultaten van het onderwijs en de voorwaarden die hiervoor nodig zijn. We zien dat het bestuur zijn doelen realiseert. Het beeld dat het bestuur in het startgesprek over de organisatie heeft geschetst, komt overeen met onze bevindingen. De transparante en integere kwaliteitscultuur is zichtbaar in de organisatie en draagt bij aan de gestelde doelen. Medewerkers worden in de gelegenheid gesteld zich te professionaliseren via bijvoorbeeld de Kindwijsacademie. Tevens is er sprake van deugdelijk financieel beheer. De raad van toezicht geeft invulling aan zijn interne toezichtstaak en er is sprake van functionerende medezeggenschap via de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Het bestuur legt verantwoording af via een openbaar jaarverslag en voert een brede dialoog met betrokken partijen.

Bestuur: Stichting voor P.C.P.O. op Goeree-Overflakkee Kindwijs

Bestuursnummer: 42632

Sector: PO

Aantal scholen onder bestuur:

13 basisscholen en 1 school voor speciaal basisonderwijs

Totaal aantal leerlingen:

1950 leerlingen (teldatum 1 oktober 2022)

Lijst met scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:

02CO|C1 sbo De Wegwijzer
04MD|C1 de Bosseschool
04OR|C1 basisschool Prins Maurits
05SB|C1 basisschool De Bron
07AE|C1 basisschool Groen van Prinsterer
07YM|C1 basisschool Eben-Haëzer

Wat kan beter?

Het bestuur kan het stelsel van kwaliteitszorg nog verder ontwikkelen. Allereerst door te sturen op concreter formuleren van de doelen die in de nieuwe school- en jaarplannen van de scholen worden opgenomen. Door aan de voorkant te focussen op de beoogde effecten en hierover met elkaar afspraken te maken is bij de evaluatie beter vast te stellen of, en waarom, men tevreden is. De evaluatie en interne en externe verantwoording zijn nu vooral procesmatig van aard.

Het bestuur heeft zicht op de onderwijsresultaten, tevredenheid van medewerkers, ouders, en leerlingen. Het kan zijn zicht op diverse aspecten van het onderwijsproces, zoals de kwaliteit van het aanbod, zicht op ontwikkeling en pedagogisch-didactisch handelen, en de eigen ambities van zowel het bestuur als de scholen nog versterken. Daarnaast is het van belang dat ook de projecten en pilots meegenomen worden in het systeem van kwaliteitszorg om tijdig op mogelijke kansen en bedreigingen te reageren. Een ander punt waarop het bestuur zich nog verder kan ontwikkelen is de doorontwikkeling van kennisdeling naar het structureel gezamenlijk oppakken van onderwijskundige vraagstukken uit de praktijk zoals het versterken van de reken-vakdidactiek.

Ook kan de informatiewaarde van een aantal onderdelen van het jaarverslag verder verbeterd worden: in de meerjarenbegroting kunnen de toelichtingen op de ontwikkelingen en de koppeling tussen doelen en de inzet van de middelen (beleidsrijkheid) verder worden verbeterd; de verantwoording van de intern toezichthouder over de wijze waarop uitvoering is gegeven aan het toezicht op een doelmatige besteding van middelen kan concreter worden toegelicht in het jaarverslag; ook kan de verantwoording met betrekking tot passend onderwijs in het jaarverslag worden verbeterd door de activiteiten te koppelen aan de inzet van de financiële middelen en de resultaten die daarmee bereikt zijn.

Wat moet beter?

Hoewel het bestuur en de scholen onderweg zijn met de vormgeving van het onderwijs in burgerschap, voldoet dit nog niet op alle scholen aan de wettelijke eisen voor een doelgericht, samenhangend en herkenbaar aanbod. We hebben hier een herstelopdracht voor opgesteld.

Vervolg

We hebben vertrouwen in het bestuur. Het bestuur valt dan ook onder het basistoezicht en wordt in principe over vier jaar opnieuw onderzocht. Als we ernstige risico's zien en/of urgente signalen ontvangen kunnen we besluiten om eerder te komen.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	6
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur	9
	2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	10
	2.2. Afspraken over vervolgtoezicht	18
3.	Reactie van het bestuur	19

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in april - mei 2023 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Kindwijs. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen en is er sprake van deugdelijk financieel beheer én heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de scholen en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs?

Werkwijze en onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur. Daarnaast spreken we vanuit het perspectief van de kernfuncties en het stelsel met het bestuur over zijn visie en ambities.

Standaard	Onderzocht
Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie	
BKA1. Visie, ambities en doelen	•
BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Op 3 april 2023 hebben wij een startgesprek gevoerd met het bestuur, de stafmedewerkers kwaliteit, personeelszaken en financiën, een meer-scholendirecteur en een meer-scholen intern begeleider. Daarin hebben we een beeld gekregen van de bestuurlijke kwaliteit. Voorafgaand daaraan is de beschikbare informatie over het bestuur en de scholen geanalyseerd.

Om te bepalen of het bestuur voldoende stuurt op de kwaliteit van de scholen en het financieel beheer hebben we verificatie-activiteiten uitgevoerd. We hebben het opgehaalde kwaliteitsbeeld van het bestuur, de doorwerking van het beleid en de sturing op de uitvoering geverifieerd aan de hand van twee thema's:

- Basisvaardigheden (taal, rekenen en burgerschap);
- Toekomstgericht onderwijs.

Basisvaardigheden

Wat betreft het thema basisvaardigheden had rekenen onze specifieke aandacht vanwege de verschillen in gerealiseerde referentieniveaus en de achterblijvende resultaten met name op 1S niveau. Tijdens het onderzoek zijn we dieper ingegaan op de (beoogde) doelen en referentieniveaus.

Daarnaast voerden we observaties uit gericht op burgerschap. Met dit thema sluiten we ook aan bij het toekomstige speerpunt van het bestuur uit het Strategisch beleidsplan 2023-2027: Vaardig: Kindwijs werkt aan de vaardigheid van medewerkers en leerlingen, zodat leerlingen zich de basisvaardigheden eigen maken in een passende leeromgeving.

Toekomstgericht onderwijs

Het bestuur heeft vanuit het thema toekomstgericht onderwijs de afgelopen beleidsperiode gewerkt aan twee speerpunten: het ontdeklab en hoogbegaafdheid. Voor het ontdeklab is het ontdeklaboratorium ExperiGO opgericht. Daarnaast heeft het bestuur een aparte voorziening De Verrekijker ingericht waar meer- en hoogbegaafden een specifiek aanbod krijgen. We maken hiermee ook de koppeling naar passend onderwijs en het bevorderen van kansengelijkheid. De gedroomde positie vanuit het Strategisch beleidsplan 2019-2022 was onder andere: In 2022 zijn alle Kindwijs scholen nog beter in staat een passend aanbod te creëren voor ieder kind en zij worden daarin beter begeleid en gefaciliteerd.

Met deze thema's als uitgangspunt hanteerden we onderstaande hulpvragen voor het beantwoorden van de centrale onderzoeksvraag:

1. In hoeverre komt het beeld dat het bestuur schetst overeen met het beeld op de scholen?
2. Stuurt het bestuur op het versterken van de basisvaardigheden op de scholen?
3. In hoeverre worden de Kindwijs scholen begeleid en gefaciliteerd vanuit het bestuur om een passend aanbod te creëren voor ieder kind?
4. Is er sprake van een effectieve koppeling tussen en verantwoording van de (doelmatige) besteding van de middelen en de (gerealiseerde) onderwijskwaliteit?
5. Geeft het bestuur binnen de kwaliteitscultuur uitvoering aan de kwaliteitszorg gericht op de kwaliteit van de afspraken uit het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband passend onderwijs?
6. Hoe wordt intern toezicht gehouden op de kwaliteit van het onderwijs en het financieel beheer?
7. Op welke wijze vervult de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad zijn rol?

Het vierjaarlijks onderzoek bij Kindwijs bestond uit de volgende verificatie-activiteiten:

Verificatie-activiteiten op bestuursniveau

Wij voerden gesprekken met:

1. Vertegenwoordiging gemeenschappelijke medezeggenschap (GMR)
2. Vertegenwoordiging intern toezicht

3. Bestuur en financieel manager
4. Directeur Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Goeree-Overflakkee
5. Vertegenwoordiging Kindwijsacademie
6. Vertegenwoordiging van directeuren (van scholen die niet geselecteerd waren voor een verificatie-activiteit)
7. Vertegenwoordiging van intern begeleiders (van scholen die niet geselecteerd waren voor een verificatie-activiteit)
8. Vertegenwoordiging stuurgroep 10-14 onderwijs

Verificatie-activiteiten op schoolniveau

Wij brachten een schoolbezoek aan:

1. 02CO|C1 sbo De Wegwijzer
2. 04MD|C1 de Bosseschool
3. 04OR|C1 basisschool Prins Maurits
4. 05SB|C1 basisschool De Bron
5. 07AE|C1 basisschool Groen van Prinsterer
6. 07YM|C1 basisschool Eben-Haëzer

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.

Er zijn geen signalen over Kindwijs en de scholen bij ons binnengekomen die opvolging vereisen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn eveneens opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 bevat de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage.

2 . Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien zijn het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden.

We beantwoorden de hoofdvraag van ons onderzoek positief. We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van Kindwijs als Voldoende. Het bestuur waarborgt met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen en er is sprake van deugdelijk financieel beheer. Daarnaast heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de scholen, die bijdragen aan de kernfuncties van het onderwijs.

Context

Kindwijs, een organisatie voor primair onderwijs, is ontstaan uit diverse besturenfusies. De stichting bestaat uit dertien basisscholen en één school voor speciaal basisonderwijs. De scholen zijn gehuisvest in veertien schoolgebouwen, verspreid over de kernen op het eiland Goeree-Overflakkee.

Kindwijs bevindt zich momenteel in een overgangperiode van beleidsperiodes. Op het moment van onderzoek is de huidige beleidsperiode geëvalueerd en is het strategisch beleidsplan voor de aankomende periode klaar. De nieuwe bestuurder heeft dit bij zijn aantreden in augustus 2022 opgepakt samen met de stafmedewerkers van het bestuurskantoor en de directeuren van de scholen. Gezamenlijk is gekozen voor continuering van beleid waarin nieuwe accenten worden gelegd. De organisatie gaat zich richten op toekomstbestendig, betekenisvol en kansrijk onderwijs onder het motto 'Kindwijs: voor kansrijk onderwijs'.

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we een toelichting op deze oordelen.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen

Het bestuur heeft een visie op kwaliteit, heeft hiervoor ambities en doelen opgesteld en stuurt op het behalen daarvan

We beoordelen deze standaard als Voldoende. Het bestuur heeft een visie op goed onderwijs en op de besturing daarvan. Deze visie is vertaald naar ambities, doelen en daarmee samenhangend beleid dat is vastgelegd in het nieuwe Strategisch beleidsplan 2023-2027. Deze vertaling maakt sturing mogelijk op de kwaliteit en resultaten van het onderwijs en de voorwaarden. We zien echter ook mogelijkheden voor verdere concretisering van doelen en doorontwikkeling van het stelsel van kwaliteitszorg. Daarnaast voldoen nog niet alle scholen aan de wettelijke eisen van de basisvaardigheid burgerschap. Hiervoor ontvangt het bestuur een herstelopdracht.

Visie, ambities en doelen komen voort uit evaluatieresultaten
Vanuit de documentanalyses en de gesprekken blijkt dat de visie, ambities en doelen van het bestuur uitwerkingen omvatten van eerdere evaluatieresultaten en resultaten van interne en externe dialoog. Het bestuur heeft bijvoorbeeld in samenwerking met de directeuren een SWOT-analyse gemaakt. Aan de hand van een confrontatiematrix heeft het bestuur in kaart gebracht hoe ingespeeld kan worden op kansen en bedreigingen. Daarnaast heeft een gezamenlijke evaluatie plaatsgevonden van de afgelopen beleidsperiode. Het bestuur heeft daarbij met de stafmedewerkers van het bestuurskantoor, directeuren van de scholen, de adviesraden, de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en de raad van toezicht de dialoog gevoerd om invulling te geven aan het nieuwe strategisch beleidsplan.

Concretisering van doelen

Naast identiteit werkt Kindwijs de komende vier jaren aan twee ontwikkelthema's: 'Vaardig en vitaal'. Deze drie speerpunten zijn in verschillende domeinen uitgewerkt met daarbij kwaliteitsindicatoren en actiepunten voor bestuur en/of scholen.

Het bestuur geeft aan dat de kwaliteitsindicatoren en actiepunten verder geconcretiseerd worden in een bestuurlijk toetsingskader, de schoolplannen, en daaruit voortvloeiende jaarplannen van de scholen. Dit traject biedt kansen voor kwaliteitsverbetering. De doelen in het huidig strategisch actiepuntdocument en de school- en jaarplannen zijn voornamelijk activiteitengericht. De beoogde effecten die nagestreefd worden met de betreffende activiteiten zijn niet altijd duidelijk. Het bestuur kan meer sturen op de formulering van doelen als het beoogde effect van die interventies op de kwaliteit van het onderwijs en op de leerlingen; daardoor worden zij krachtiger. Het biedt daarnaast mogelijkheden aan het bestuur en de scholen om beter te analyseren en evalueren of de gestelde doelen daadwerkelijk zijn behaald.

Toelichting op de meerjarenbegroting

We hebben ook vastgesteld dat er bij de meeste actiepunten geen duidelijke koppeling gemaakt is naar de inzet van de financiële middelen.

In de meerjarenbegroting 2023-2027 is wel een koppeling gemaakt naar de doelstellingen vanuit het strategisch beleidsplan en zijn de ontwikkelingen in de begroting voldoende toegelicht. Ook uit de gesprekken met de bestuurder en manager financiën blijkt dat zij voldoende zicht hebben op de ontwikkelingen op gebied van leerlingenaantallen, formatie en huisvesting en hier goed op anticiperen.

De informatiewaarde van de toelichtingen op de meerjarenbegroting vanuit het jaarverslag kan worden verbeterd door de belangrijkste ontwikkelingen nog wat uitgebreider toe te lichten (zoals huisvesting). In het bestuursverslag 2021 zijn de toelichtingen nog beperkt. Wij vragen het bestuur hier in volgende jaarverslagen meer aandacht aan te besteden.

Doorontwikkeling van het stelsel van kwaliteitszorg

Het bestuur heeft een stelsel van kwaliteitszorg ingericht waarmee het zicht heeft op de onderwijsresultaten. Dit gebeurt onder meer op de basisvaardigheden taal en rekenen. De resultaten voor lezen, taalverzorging en rekenen worden in kaart gebracht en afgezet tegen de signaleringswaardes en landelijk gemiddeldes voor de referentieniveaus 1F en 1S/2F die behoren bij de schoolwegingen. Daarnaast maakt het bestuur een overzicht van de tussenresultaten op lezen, spelling, begrijpend lezen en rekenen.

Deze resultaten worden door de bestuurder besproken met de directeuren in de directie-overlegmomenten die zeven keer per jaar plaatsvinden op elke school, maar ook gezamenlijk in het managementteamoverleg (een tweewekelijks overlegmoment met alle directeuren en de bestuurder). Basiskwaliteit op het gebied van de onderwijsresultaten is voor Kindwijs een score boven het landelijk gemiddelde. Het formuleren van eigen ambities laat het bestuur bij de scholen. Of scholen tevreden zijn met basiskwaliteit of daar bovenuit willen stijgen verschilt dus per school. Binnen de scholen die wij over kwaliteitszorg en ambities spraken, viel op dat er verschillen zijn in hoeverre schoolteams met elkaar het gesprek voeren over wat goed onderwijs is, hoe een goede rekenles er bijvoorbeeld uitziet. Het bestuur kan erop sturen dat scholen uitstijgen boven de basiskwaliteit door dit gesprek te voeren, te bevorderen en te bewaken dat scholen hiermee aan de slag gaan. We zien hier ook kansen voor het bestuur en de scholen in het ambitieuzer formuleren van doelen die aansluiten bij wat leerlingen nodig hebben met het oog op hun doorgaande onderwijsloopbaan.

Naast de onderwijsresultaten heeft het bestuur sinds dit schooljaar als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg een kwaliteitsinstrument geïntroduceerd dat het mogelijk maakt om zowel de doelen uit het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband alsook de doelen vanuit het nieuwe beleidsplan te gaan monitoren. De scholen hebben met dit instrument dit schooljaar een zelfevaluatie opgesteld. We zien kansen voor het bestuur om deze systematiek verder te ontwikkelen en te verdiepen. De directeuren vullen deze zelfevaluatie al dan niet gezamenlijk met het team in. Door het ontbreken van bijvoorbeeld een normering wanneer een indicator onvoldoende, (ruim)voldoende of goed is en het ontbreken van afspraken over verantwoording die ten grondslag ligt aan de oordelen is de evaluatie subjectief. Door hierover wel concrete afspraken te maken kan het bestuur zijn zicht op diverse aspecten van het onderwijsproces, zoals de kwaliteit van het aanbod, zicht op ontwikkeling en begeleiding en pedagogisch-didactisch handelen versterken.

Burgerschap

Kindwijs heeft als standpunt dat burgerschapsonderwijs zoveel mogelijk geïntegreerd plaatsvindt. Daarom wordt niet gewerkt met een aparte missie en visie op burgerschap; deze zijn opgenomen in de algemene missie en visie van de scholen. Het beleid en de plannen rondom burgerschap zijn opgenomen in de schoolplannen van de scholen en maken onderdeel uit van de jaarplannen. Een concreet voorbeeld hiervan hebben we tijdens een verificatie-activiteit op één van de scholen gezien. De school heeft ervoor gekozen een eigen methodiek te ontwikkelen, waarmee ze haar socialiserende en de persoonsvormende taken niet alleen ongepland maar ook doelgericht kan realiseren.

We waren getuigen van de eerste 'proeftuintjes' van deze methodiek die een samenhangend aanbod voor het bevorderen van actief burgerschap en sociale cohesie van en respect voor basiswaarden omvat. Het bestuur heeft deze school tijdens het startgesprek als 'voorloper' genoemd, maar daarbij ook aangegeven dat ze nog niet voor alle scholen kan laten zien welke doelen ze in dit verband nastreven, en/of dat op samenhangende wijze gebeurt zoals op grond van artikel 10 en 12, vierde lid, WPO mag worden verwacht. Het bestuur heeft weliswaar een werkgroep burgerschap opgericht om vorm te geven aan het expliciteren van burgerschap op de scholen, maar ook wij constateren tijdens de verificatie-activiteiten dat de scholen zich bewust zijn van het belang van onderwijs in burgerschapsonderwijs, maar verschillen in de mate waarin zij reeds een doelgericht, samenhangend en herkenbaar aanbod voor onderwijs in burgerschap passend bij hun leerlingenpopulatie gerealiseerd hebben. We geven het bestuur hiervoor dan ook een herstelopdracht.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

Het bestuur realiseert de doelen, bevordert een professionele kwaliteitscultuur en stuurt tussentijds bij

Deze standaard beoordelen we eveneens als Voldoende. Het beeld dat het bestuur schetst van de scholen komt overeen met onze bevindingen. De transparante, integere kwaliteitscultuur is zichtbaar in de organisatie en draagt bij aan de gestelde doelen. Er is sprake van een professionaliseringsslag als het gaat om het bevorderen van een op samenwerken, leren en verbeteren gerichte kwaliteitscultuur. Met de komst van de nieuwe bestuurder wordt ingestoken op planmatig samenwerken; een kwaliteitskalender biedt structuur, geeft aan wie waar verantwoordelijk voor is en hoe inhoud en werkwijze met elkaar gecombineerd kunnen worden. De eigen identiteit van elke school is zowel bij de uitvoering als de kwaliteitscultuur het uitgangspunt. Ook het interne toezicht geeft invulling aan zijn taak.

Realisatie van doelen

Binnen de professionele kwaliteitscultuur geeft het bestuur uitvoering aan de kwaliteitszorg gericht op de kwaliteit van het onderwijs, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap. Bij taal en rekenen worden de onderwijsresultaten als uitgangspunt genomen voor de sturing. Voor burgerschap voldoen weliswaar nog niet alle scholen aan de wettelijke vereisten. Het bestuur stuurt inmiddels wel op de realisatie van een doelgericht en samenhangend aanbod voor burgerschap via een werkgroep. Ook voor de afspraken uit het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband passend onderwijs werkt het bestuur samen met de scholen en het samenwerkingsverband om zicht te krijgen op de realisatie van de doelen per school.

Het bestuur stuurt hierop; een concreet voorbeeld is de registratie van de ontwikkelingsperspectieven in het Register Onderwijsdeelnemers. Tijdens het startgesprek constateerden we dat deze nog niet geregistreerd stonden, waarna in de verificatie-activiteiten bleek dat de intern begeleiders de registratie inmiddels hebben voltooid.

Het bestuur heeft binnen het thema toekomstgericht onderwijs de afgelopen beleidsperiode gewerkt aan twee speerpunten: het ontdeklab en hoogbegaafdheid. Voor het ontdeklab is ExperiGO opgericht. Tijdens de verificatie-activiteiten komt naar voren dat het bestuur op dit thema de gestelde doelen realiseert. Vanuit ExperiGO krijgt ICT, wetenschap en techniek vorm op de scholen. De leerlingen en leraren die wij gesproken hebben, zijn enthousiast over het programma. We hebben gezien dat leerlingen worden uitgedaagd om samen oplossingen te bedenken voor uitdagingen met behulp van de nieuwste technologieën en inzichten op het gebied van wetenschap en techniek. Leraren geven aan dat ze nieuwe vaardigheden meekrijgen om kinderen te begeleiden. De leerkrachten van deze school zetten de vaardigheden vervolgens in om het zaakvakonderwijs te verrijken met ICT, wetenschap en techniek. Dit speerpunt kan aan kracht winnen door doelen te formuleren ten aanzien van wetenschap en techniek en onderzoekend en ontdekkend leren.

Voor het thema hoogbegaafdheid was het doel dat een aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen op alle Kindwijs scholen vorm zou krijgen. De grotere scholen hebben hiervoor een plusklas ingericht en alle schoolteams zijn geschoold op dit thema. Daarnaast is de bovenschoolse voorziening De Verrekijker opgericht om tegemoet te komen aan de specifieke onderwijsbehoeften van hoogbegaafde leerlingen en om een ontmoeting tussen hoogbegaafde leerlingen te organiseren. Ook heeft het bestuur talentbegeleiders aangesteld die meer- en hoogbegaafde leerlingen op de scholen begeleiden en in nauw contact staan met de bovenschoolse voorziening.

Bevordering van een op samenwerken, leren en verbeteren gerichte kwaliteitscultuur en tussentijdse bijsturing

Zoals gezegd, bevordert het bestuur een professionele kwaliteitscultuur. Middels de netwerken van intern begeleiders, onderwijsassistenten, ICT-coördinatoren en startende leraren bevordert het bestuur de samenwerking en het van en met elkaar leren. Verschillende geledingen bevestigen, in gesprekken met ons, dat ze deze netwerken als waardevol ervaren. Met name voor de doorontwikkeling van de (onderwijs)kwaliteit, door kennisdeling in brede zin. De netwerken beperken zich nu vooral tot kennisdeling en in mindere mate tot het gezamenlijk oppakken van onderwijskundige vraagstukken, of het onderzoeken van vragen gekoppeld aan de eigen ambities. De wisselende resultaten voor het vakgebied rekenen lenen zich uitstekend om nader te onderzoeken en vervolgens gezamenlijk een stimulans te geven aan de vakdidactiek.

Binnen de professionele kwaliteitscultuur geeft het bestuur uitvoering aan de kwaliteitszorg gericht op de kwaliteit van het onderwijs, het beleid zoals dat is geformuleerd in het strategisch beleidsplan en de naleving van wettelijke voorschriften. Het bestuur bewaakt en bevordert vanuit zijn grote betrokkenheid, bijvoorbeeld door de invoering van het directie-overleg, dat de uitvoering in overeenstemming is met het beleid. Hoewel het bestuur hierdoor duidelijk zicht heeft op de onderwijskwaliteit van de scholen hebben we naar aanleiding van een verificatie-activiteit op één van de scholen aangestuurd op een versnelling van bijsturing door het bestuur. Het bestuur heeft direct aangegeven hierop te interveniëren, wat ons het vertrouwen geeft dit aan het bestuur over te laten hierin de benodigde stappen te zetten.

Het bestuur zorgt ervoor dat het onderwijskundig leiderschap op alle niveaus verankerd is in de organisatie. Dat wordt door de scholen ook zo ervaren: scholen krijgen het vertrouwen om gezamenlijk te werken aan de eigen schoolontwikkeling waarbij professionalisering intern kan plaatsvinden middels de Kindwijsacademie. Hierdoor ervaart men op alle niveaus de ruimte tot ontwikkeling van de bekwaamheidseisen. De Kindwijsacademie speelt ook een belangrijke rol in de organisatie van eilandconferentie, de masterclass (activiteiten die tweemaal worden georganiseerd in het kader van professionalisering) en het online cursusaanbod. We zien nog kansen voor ontwikkeling van de academie door te differentiëren in het aanbod. Zo komt uit de verificatie-activiteiten naar voren dat begeleiding van startende leraren in de groep door de dagelijkse praktijk van lerarentekort en onvoorziene omstandigheden niet altijd te realiseren is.

Financieel beheer

Op basis van het jaarverslag, de ontvangen financiële documenten en het gesprek met bestuurder en manager financiën, is ons beeld dat er sprake is van deugdelijk financieel beheer. De planning- en controlcyclus is voldoende ingericht en functioneert goed.

Het interne toezicht

De raad van toezicht van Kindwijs draagt zorg voor het interne toezicht en geeft voorts onafhankelijk en deugdelijk invulling aan zijn taak en wordt daarin gefaciliteerd door het bestuur. De raad van toezicht staat het bestuur gevraagd en ongevraagd met raad terzijde en vervult de rol van werkgever van het bestuur. De raad van toezicht is constructief-kritisch en laat zich op verschillende manieren informeren om op de hoogte te blijven van wat er speelt in de scholen. Zo voert de raad van toezicht gesprekken met de adviesraden en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en sluit zij aan bij bijeenkomsten over bijvoorbeeld de identiteit van de organisatie. De resultaten die behaald zijn, mede door het handelen van de raad van toezicht, blijken deels uit het jaarverslag (o.a. dekkend aanbod, nieuwbouwprojecten, besluitvorming fusie, afstandsonderwijs en werving nieuwe bestuurder) en zijn nader toegelicht in de gesprekken.

Hiermee heeft de inspectie meer inzicht verkregen in de wijze waarop de raad van toezicht het afgelopen jaar heeft gefunctioneerd. De inspectie heeft haar beeld verder geverifieerd met aanvullend verkregen documenten, zoals het toetsingskader RvT.

Ook is het van belang dat de raad van toezicht toeziet op de rechtmatige verwerving van publieke middelen en doelmatige en rechtmatige besteding daarvan. De raad van toezicht moet zich in de jaarverslaggeving verantwoorden over de manier waarop hij uitvoering geeft aan deze taak. In het jaarverslag zien wij de verantwoording over doelmatigheid beperkt terug. Uit de gesprekken met het bestuur, de manager financiën en de raad van toezicht blijkt dat hier wel regelmatig aandacht aan besteed wordt.

Wij vragen de raad van toezicht meer aandacht aan de verantwoording over het toezicht op de doelmatige besteding van middelen te besteden (bijvoorbeeld door een of meer voorbeelden te benoemen in de volgende jaarverslagen).

De raad van toezicht van Kindwijs heeft de afgelopen jaren een intensieve tijd van verschillende bestuurlijke fusies doorgemaakt. Momenteel zijn het bestuur en de raad van toezicht in proces om het toezichtkader (daterend uit 2017) aan te passen en daarin aan te sluiten bij de Code Goed Bestuur en het beleidsplan 2023-2027. Dit biedt mogelijkheden om het toezicht op de onderwijskwaliteit te versterken en met elkaar af te stemmen welke norm het intern toezicht hanteert om te bepalen of zij tevreden is met de kwaliteit. Hierbij is het belangrijk om zich niet te beperken tot alleen de onderwijsresultaten, maar een brede definitie van onderwijskwaliteit als uitgangspunt te nemen.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

Het bestuur legt verantwoording af en voert een brede dialoog met betrokken partijen

We beoordelen ook deze standaard als Voldoende. Het bestuur evalueert en analyseert systematisch of het de doelen realiseert. Het bestuur legt verantwoording af over de doelen en resultaten aan de raad van toezicht en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad door middel van een openbaar jaarverslag. Het bestuur voert met interne en externe betrokkenen zoals de voorschoolse educatie, gemeente, het voortgezet onderwijs en het samenwerkingsverband de dialoog over het strategisch beleid. Bestuurlijke tegenspraak is onder andere belegd via de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

Evaluatie kan aan kracht winnen

In het strategisch beleidsplan 2023-2027 is een evaluatie opgenomen van het vorige beleid. Deze evaluatie is vooral beschrijvend van aard. Het bestuur kan een verdiepingsslag maken in de evaluatiefase, door de doelen in het bestuurlijk toetsingskader te formuleren als beoogd en concreet effect van interventies en activiteiten op de onderwijskwaliteit.

Dit geldt ook voor de doelen in de nieuwe school- en jaarplannen. Het bestuur en de scholen kunnen dan beter de brede onderwijskwaliteit en de eigen ambities evalueren.

Ditzelfde geldt voor de lopende projecten/pilots als ExperiGO, de Verrekijker en 10-14 onderwijs. Deze projecten/pilots hebben mooie ontwikkelingen doorgemaakt. De evaluaties kunnen aan kracht winnen als ze ook opgenomen worden in de cyclus van kwaliteitszorg zodat de kwaliteit van het brede onderwijsproces (aanbod, zicht op ontwikkeling en begeleiding en pedagogisch-didactisch handelen) geëvalueerd worden en actiever informatie wordt opgehaald om tijdig op mogelijke kansen en bedreigingen te reageren.

Jaarlijkse verantwoording

Het bestuur legt verantwoording af door middel van accurate, actuele en openbaar toegankelijke informatie over de kwaliteit. Het brengt minimaal jaarlijks verslag uit aan zijn in- en externe belanghebbenden over zijn doelen en de resultaten van de scholen. Intern legt het bestuur verantwoording af aan de raad van toezicht via de managementrapportages. Hierin wordt onder meer per beleidsterrein toegelicht wat de stand van zaken is. Extern legt het bestuur verantwoording af via het jaarverslag. We signaleren dat de verantwoording intern en extern vooral procesmatig is. Het bestuur kan zijn verantwoording over het resultaat dat de processen en interventies hebben opgeleverd, nog verdiepen.

Verantwoording middelen passend onderwijs

De gedroomde positie vanuit het Strategisch beleidsplan 2019-2022 was onder andere: In 2022 zijn alle Kindwijs scholen nog beter in staat een passend aanbod te creëren voor ieder kind en zij worden daarin beter begeleid en gefaciliteerd.

In het jaarverslag is een paragraaf over passend onderwijs opgenomen, waarin de besteding van de middelen is opgenomen (in procenten). De informatiewaarde over passend onderwijs kan in het jaarverslag verder verbeterd worden door de inzet van de financiële middelen en de resultaten die daarmee bereikt zijn tevens vast te leggen. Het bestuur heeft hier zelf voldoende inzicht in en kan hiervoor gebruik maken van de verantwoordingsdocumenten op schoolniveau aan het samenwerkingsverband. Deze verantwoordingsdocumenten verdienen wel nog een kritische blik qua onderscheid tussen de besteding van middelen aan basis- of aan de extra ondersteuning.

Brede dialoog met betrokken partijen

Het bestuur organiseert de dialoog met interne en externe belanghebbenden over haar beleid. Kindwijs hecht grote waarde aan betrokkenheid van ouders/verzorgers bij de scholen. Kindwijs vindt het belangrijk dat leerkrachten en directies zichtbaar, bereikbaar en aanspreekbaar zijn. Naast ouders ziet Kindwijs ook de partners vanuit de voorschoolse educatie, voortgezet onderwijs, samenwerkingsverband, gemeente en jeugdzorg als

samenwerkingspartners in de optimale ontwikkeling van leerlingen. Inspraak organiseren alle Kindwijnsscholen via de medezeggenschapsraad. De medezeggenschapsraad geeft advies en heeft een instemmingsrecht bij belangrijke besluiten. Op bestuursniveau heeft het bestuur de tegenspraak beledigd bij de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Het bestuur bekijkt samen met bijvoorbeeld de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad dat de opbrengst van de dialoog bijdraagt aan ontwikkeling en verbetering van het onderwijs en de sturing daarop. Onlangs hebben het bestuur en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad afgesproken dat het bestuur niet meer de gehele vergadering aansluit bij de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. De toekomstige vergaderingen bestaan uit twee delen: bij het eerste deel sluit het bestuur aan om toelichting te geven op de agendapunten; het tweede deel kan de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad dan gebruiken om zonder het bestuur het gesprek te voeren en tot eventuele besluiten te komen.

Aan elke school is ook een adviesraad verbonden. Deze adviesraad bewaakt de lokale christelijke identiteit van de school en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de directie.

2.2. Afspraken over vervolgtoezicht

We wijken bij Kindwijs voor het vervolgtoezicht niet af van de reguliere termijn van vier jaar. De jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse en/of urgente signalen kunnen de inspectie aanleiding geven het vervolgtoezicht alsnog aan te scherpen.

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur een herstelopdracht die in onderstaand schema staat vermeld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
<i>BKA1</i> Het bestuur kan op het gebied van burgerschap in onvoldoende mate laten zien welke doelen de scholen nastreven, en/of dat op samenhangende wijze gebeurt zoals op grond van artikel 10 en 12, vierde lid, WPO, mag worden verwacht.	Wij verwachten dat het bestuur ervoor zorgt dat alle scholen een doelgericht, samenhangend en herkenbaar aanbod hebben voor het bevorderen van actief burgerschap en sociale cohesie. Het bestuur stuurt ons uiterlijk één jaar na vaststelling van dit rapport een rapportage waarin het aangeeft op welke wijze de scholen nu aan de wettelijke eisen voldoen.	Wij beoordelen de rapportage van het bestuur en bepalen in hoeverre nu aan de wettelijke eisen is voldaan. Een enkele verificatie-activiteit kan hiervoor uitgevoerd worden.

De reden dat wij het herstel grotendeels overlaten aan het bestuur is dat we constateren dat het bestuur op dit moment in staat is de kwaliteit van het onderwijs voldoende te waarborgen.

3. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Het onderzoek van de onderwijsinspectie kwam voor Kindwijs op een mooi moment. Dit schooljaar is er een nieuw strategisch beleidsplan vastgesteld, waarbij geleidingen van binnen en buiten de organisatie betrokken zijn. Naast andere aangeleverde documenten is dit nieuwe koersplan betrokken bij het onderzoek door de inspectie.

Uit de bevindingen van de inspecteurs blijkt dat onze voorgenomen ambities vanuit interne analyse naadloos aansluiten bij de aanbevelingen die te lezen zijn in dit onderzoeksverslag. Ons stelsel van kwaliteitszorg kan aan kracht winnen door scherpere doelstellingen te formuleren. Door concreter te omschrijven welk gewenst effect veranderingen dienen op te leveren kan het gesprek daarover beter gevoerd worden.

Een tweede lijn is dat Kindwijs meer werk kan maken van het samen leren. Ook deze bevinding is terug te vinden in ons nieuwe beleidsplan. Verder staat de komende jaren de evaluatie en doorontwikkeling gepland van onze bovenschoolse voorzieningen zoals ExperiGO (het ontdeklab), de Verrekijker (meer- en hoogbegaafdheid) en Teenwise (arrangement samen met het voortgezet onderwijs).

Wij kijken terug op een diepgaand onderzoek met open en constructieve gesprekken. We zijn dankbaar dat de inspectie het beeld herkent dat wij van Kindwijs geschetst hebben en dat er in het rapport gesproken wordt van de transparante en integere kwaliteitscultuur die zichtbaar is in de organisatie.

Wij stellen vast dat wij met het nieuwe strategisch beleidsplan de juiste koers aanhouden. Kindwijs richt zich op toekomstbestendig, betekenisvol en kansrijk onderwijs. Kindwijs doet dit vanuit het christelijk perspectief waaraan de scholen vorm en inhoud geven.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

